

TEATR ŻERCMSKIEGĆ W KIELCACH

TEATR ŻERCMSKIEGĆ W KIELCACH

TEATR ŻERCMSKIEGĆ W KIELCACH

MITOLOGIA.
Nie chce mi się nic nie robić

duetu Daria Kubisiak/Weronika Krówka
na podstawie
„Mitologii” Jana Parandowskiego

Opracowanie: Anna Wolszczak

WWW.TEATRZERCMSKIEGĆ.PL

CZĘŚĆ DLA UCZENNIC_NIÓW (zeszyt)

Droga Uczennico/Drogi Uczniu,

Jeśli jesteś już po spektaklu „MITOLOGIA. Nie chce mi się nic nie robić”, przed Tobą warsztaty, które pozwolą Ci lepiej zrozumieć przedstawienie i podjąć próbę stworzenia idealnej lekcji polskiego.

Wspólnie z klasą oraz nauczycielką/nauczycielem będziecie mieć możliwość porozmawiać/zastanowić się nad tym, co w „Mitologii” Jana Parandowskiego Was zainteresowało.

Poniżej znajduje się zbiór dobrych praktyk w teatrze współczesnym i teatrze antycznym. Wspólnie z klasą zastanówcie się, jakie widzicie różnice. Które praktyki Wam się podobają? Które uważacie za intrygujące lub utrudniające pracę aktorom i aktorkom czy odbiór publiczności?

Dobre praktyki w teatrze współczesnym

1. Przychodzimy punktualnie, najlepiej kilkanaście minut wcześniej.
2. Pamiętamy o stosownym ubraniu.
3. Nie zakłócamy swoim zachowaniem spektaklu, aby nie przeszkadzać w odbiorze innym widzom_kom ani aktorom_kom.
4. Wyłączamy telefony przed wejściem na salę i nie korzystamy z nich podczas spektaklu.
5. Nie rozmawiamy ani nie spożywamy posiłków podczas spektaklu.
6. Po spektaklu warto nagrodzić zespół brawami.
7. Po obejrzeniu spektaklu warto omówić go z innymi osobami, by wymienić doświadczenia oraz dostrzec elementy, na które mogliśmy nie zwrócić wcześniej uwagi. Pomaga to w pełni docenić wartość spektaklu i wyciągnąć więcej z tego wydarzenia.

Dobre (?) praktyki w teatrze antycznym

1. Świątujemy rytuał – spektakl był częścią rytuału religijnego, należy więc szanować jego wyjątkowy charakter.
 2. Reagujemy spontanicznie – ekspresja widzów była ważna, emocje wyrażano brawami, okrzykami lub śmiechem.
 3. Angażujemy się w spektakl – warto uczestniczyć aktywnie, odpowiadając na wezwania chóru lub aktorów.
 4. Nie hamujemy emocji – można pozwolić sobie na pełne wyrażanie radości, smutku czy gniewu; dawniej stanowiło to integralną część przeżywania widowiska.
 5. Zachowujemy szacunek wobec wspólnoty – działanie w harmonii z innymi widzami ułatwia wspólne przeżywanie spektaklu.
 6. Jesteśmy wytrwali – dobrze jest przygotować się na długie przedstawienia, te antyczne mogły trwać wiele godzin.
 7. Wyrażamy swoje opinie, partycypujemy – zgodnie z tradycją publiczność pełniła rolę „sędziów”, okazując aprobatę lub dezaprobatę gestami i okrzykami.
- * Które z zachowań w antycznym teatrze nie byłyby do przyjęcia współcześnie, a które warto byłoby przywrócić?

1. Ogólne wrażenia po spektaklu + opracowanie mitu.

Po wspólnym omówieniu ogólnych wrażeń po spektaklu, zapisz swoje odpowiedzi na poniższe pytania.

Jakie mity udało Ci się rozpoznać w spektaklu?

Klasa zostaje podzielona na grupy, każda z grup otrzymuje do opracowania jeden mit.

Przeczytajcie w grupie mit, który został Wam przydzielony i napiszcie jego streszczenie.

Kto jest główną postacią mitu i z jakim problemem się mierzy?

Za sprawą czego bohater przechodzi przemianę?

[illegible][illegible]

2. Teatr grecki

SŁOWNICZEK:

- **Theatron** – „miejsce do oglądania”; widownia w kształcie półkola, otaczająca orchesterę. To od tego słowa pochodzi współczesny termin „teatr”.
- **Drama** – od greckiego „drao” („działać, czynić”). Oznacza sztukę teatralną przedstawiającą fikcyjne historie przez grę aktorską. Dzieliła się na tragedię i komedię.
- **Dionizos** – mitologiczny bóg wina, płodności i natury. Na jego cześć organizowano:
 - **Dionizje Małe** (grudzień-styczeń) – wiejskie święta z tańcami i pieśniami, z których wywodzi się komedia.
 - **Dionizje Wielkie** (marzec-kwiecień) – miejskie święta z procesjami, ofiarami z kozła i pieśniami chóralnymi (dytyrambami), które dały początek tragedii.

Przedstawienia odbywały się w amfiteatrach wznoszonych na stokach wzgórz, zapewniających doskonałą akustykę.

Budowa teatru greckiego:

- **Skene** – budynek za sceną, pełniący funkcję garderoby i tła wydarzeń.
- **Proskenion** – scena, na której grali aktorzy.
- **Orchestra** – plac dla chóru, znajdujący się poniżej sceny.
- **Parodos** – boczne wejście dla chóru.
- **Theatron** – widownia.

Strój greckiego aktora składał się z:

- chitonu (luźnej szaty) i płaszcza;
- koturnów (wysokich butów) podkreślających status postaci – najwyższe nosili królowie;
- maski – określała wiek, status, nastrój postaci, wzmacniała głos i pozwalała na zmianę ról.

Cechy tragedii antycznej:

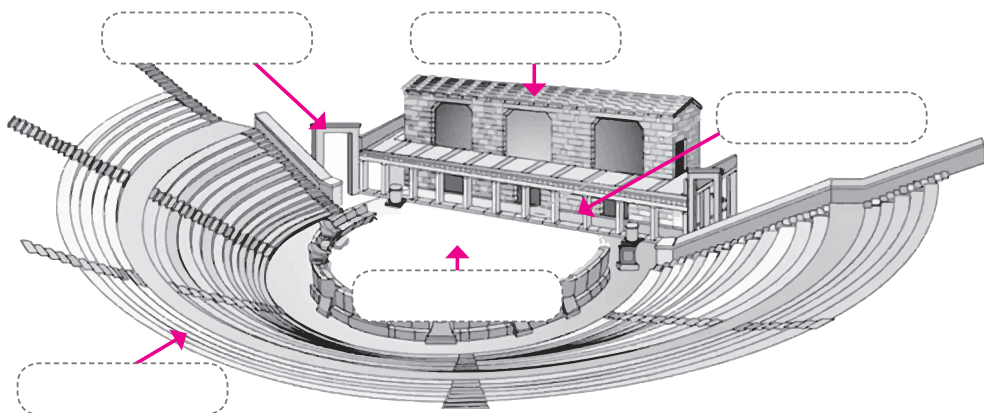
1. **Zasada trzech jedności** – miejsce, czas (jeden dzień) i temat były spójne.
2. **Decorum** – styl poważny, dostosowany do tematyki.
3. **Bohaterowie** – postacie z wyższych sfer, wierne swoim ideałom, zmagające się z konfliktem tragicznym.
4. **Fatum** – nieunikniona wola bogów jako źródło tragedii.
5. **Katharsis** – celem było wywołanie u widzów litości i trwogi, prowadzących do oczyszczenia emocjonalnego.

Najważniejsi twórcy tragedii to:

- **Ajschylos** jest autorem „*Orestei*”.
- **Sofokles** jest autorem „*Antygony*”.
- **Eurypides** jest autorem „*Medei*”.

- * **Jakie znasz słowa i zwroty nawiązujące do powyższych i co one znaczą?**
Np. *drama queen* albo *robić dramę*?

* Na poniższy obrazek nanieś nazwy części teatru greckiego

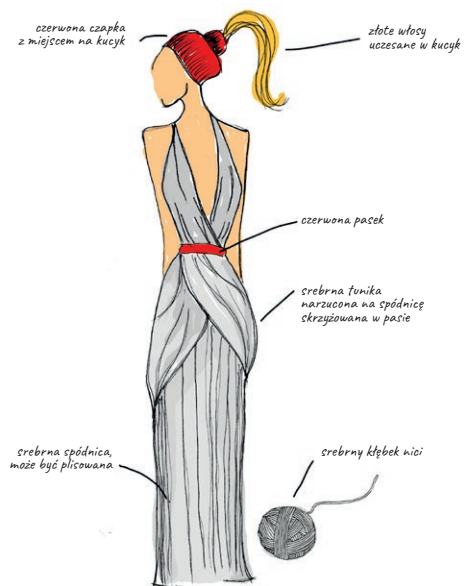

Kolory w Grecji miały duże znaczenie symboliczne:

- białe tuniki symbolizowały czystość, prostotę i niewinność;
- czerwony był często używany do przedstawienia postaci wojowników lub postaci o silnym charakterze;
- złote akcenty mogły symbolizować bogactwo i boskość.

MIEJSCE NA PROJEKT:

* Zaprojektuj współczesny kostium wybranego bohatera spektaklu, inspirując się elementami teatru greckiego. Wyobraź sobie swoją wersję kostiumu Ariadny, Ikara lub postaci, która najbardziej Cię zainspirowała. Opisz kostiumy inspirując się załączonymi ilustracjami, jak prawdziwy projektant lub projektantka.

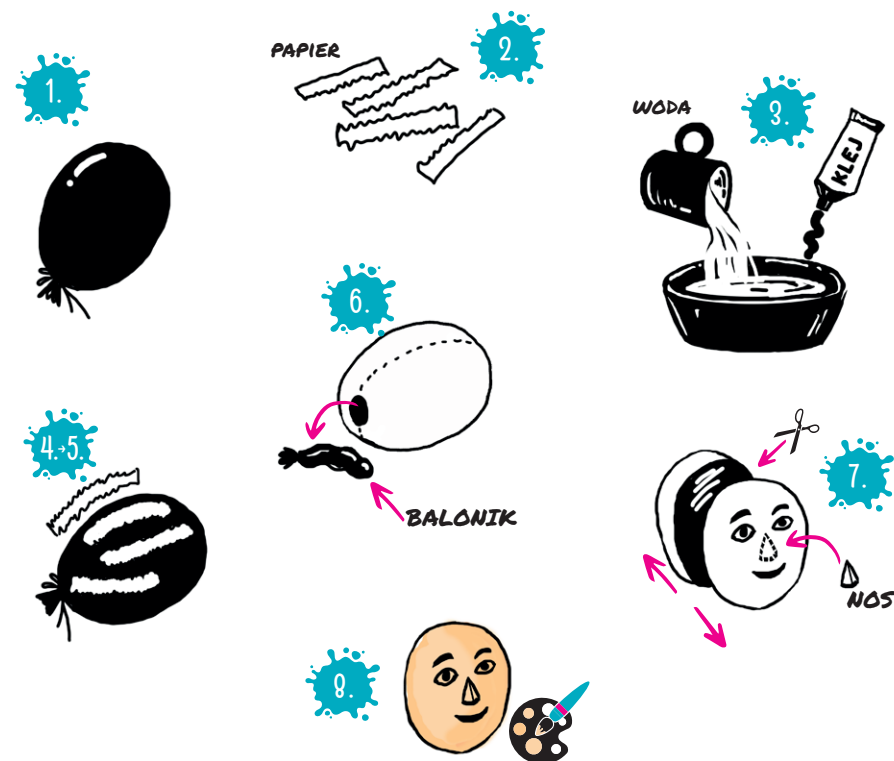
- * Stwórz własną maskę teatralną.
Pamiętaj! Grecka maska wyrażała emocje, takie jak radość-śmiech, smutek-płacz, gniew czy strach. Zastanów się, jaką emocję chcesz przedstawić w swoim dziele.
Przed rozpoczęciem pracy przygotuj: 1 balon, stare gazety/papier, wodę, klej biurowy, nożyce, małą miseczkę/kubek.

INSPIRACJA:

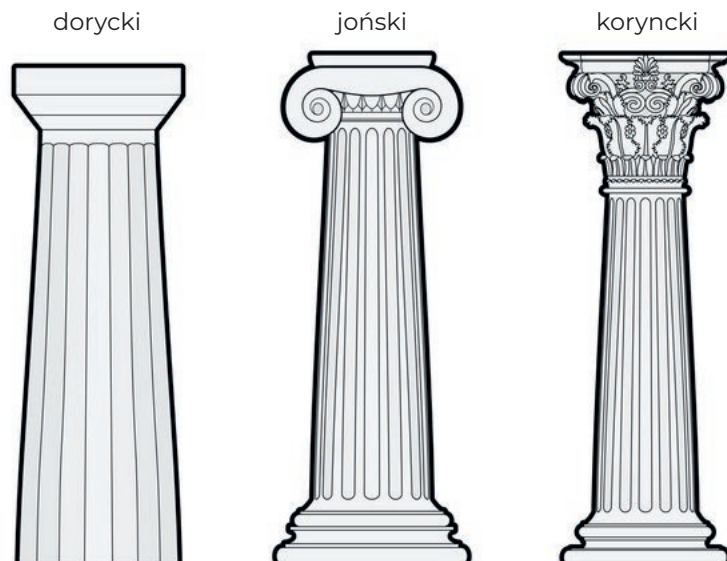

Krok po kroku:

1. Nadmuchaj balon do wielkości głowy.
2. Potnij gazetę w paski.
3. W misce wymieszaj klej biurowy z odrobiną wody.
4. Namocz wycięte paski w tej miksturze i nałóż je na balonik, aż pokryją całą jego powierzchnię. Dodaj jeszcze kilka warstw papieru, zmieniając kierunek naklejania pasków.
5. Zostaw do wyschnięcia.
6. Spuść powietrze z balonika i wyciągnij go ze środka.
7. Przetnij papierową formę na pół. Uwaga! Teraz jest moment, aby zdecydować, jaką emocję będzie wyrażała Twoja maska. Na jednej połówce narysuj twarz, wytnij oczy, usta i nos. Żeby zrobić nos możesz użyć dodatkowego kartonu.
8. Pomaluj maskę i załóż.

- * Do którego stylu kolumn greckich nawiązuje „kolumnolot” przedstawiony w spektaklu? Pomaluj właściwą wg własnej wizji artystycznej.

3. Aktorstwo i interpretacja

Zgłoś się, aby wcielić się w rolę, którą zaproponuje Ci nauczyciel lub nauczycielka.

a) Odpowiedz na pytania dotyczące scen teatralnych, w których uczestniczyłeś/łaś:

Co czułbyś/łabyś będąc w takiej sytuacji?

Co byłoby dla Ciebie najbardziej stresującym zadaniem?

Co dają oklaski w teatrze?

b) Zagrajcie tę krótką scenę wcielając się w osoby z dialogu oraz postaci, które oglądają filmik.

Role: Ariadna, Persefona, Eurydyka, Tezeusz, Ikar i Orfeusz.

W klasie jest Tezeusz, który pokazuje Ikarowi nagranie Eurydyki, śmieje się z niego, Ikarowi jest trochę głupio, ale też go to bawi. Wchodzą dziewczyny.

ARIADNA

Z czego się śmiejecie?

PERSEFONA

Co was tak bawi?

EURYDYKA

Ja wiem co ich tak bawi. Oglądają filmik, który nagrał Aristajos, jak jem chipsy, a on to komentuje. Żenujące.

Wchodzi spóźniony Orfeusz.

ORFEUSZ

Skąd te posępne miny na waszych twarzach, coś się stało?

EURYDYKA

Nie nic.

[...]

Odpowiedz na pytania:

Co czuła Eurydyka w danej sytuacji?

Co to jest cyberprzemoc?

Czy znasz jakieś przykłady ze swojego życia?

Jak reagować, gdy jesteś jej świadkiem?

c) Wymyślcie i zagrajcie scenę inspirowaną obrazem *Upadek Ikara* Jacoba Petera Gowy'ego.

Podpowiedzi:

1. Wymyślcie współczesną sytuację inspirowaną relacją Ikara i Dedala.
2. Możecie zainspirować się: obrazem, historią Ikara ze spektaklu lub sytuacjami z życia codziennego.
3. Omówcie scenariusz: rozpoczęcie, rozwinięcie i zakończenie sceny.
4. Ustalcie, kto w jaką rolę się wciela.
5. Zróbcie próbę.
6. Zagrajcie scenę przed klasą.

NOTATKI:

[illegible]